

NEDELJA

NEDELJNI PREGLED VAŽNIJH DOGAĐAJA U SVETU NAFTE I GASA

24. januar 2014.

SEVERNO MORE

GUBI POZICIJE

[OVDE](#)

[OMV : MNOGO PRODAVACA NA SEVERNOM MORU](#)

Енергија живота

[ROYAL DUTCH SHELL: PRINUDNA PRODAJA](#)

[ARCTIK: GRENLAND BEZ LICENCI – SHELL BLOKIRAN](#)

[LEBEDEV FREE – HODORKOVSKI DUŽAN](#)

[GASPROM: UGOVOR SA KINEZIMA U MAJU](#)

LUKOIL, Gazprom to Continue Gas Cooperation Report

[LUKOIL PRODAJE GAS GASPROMU](#)

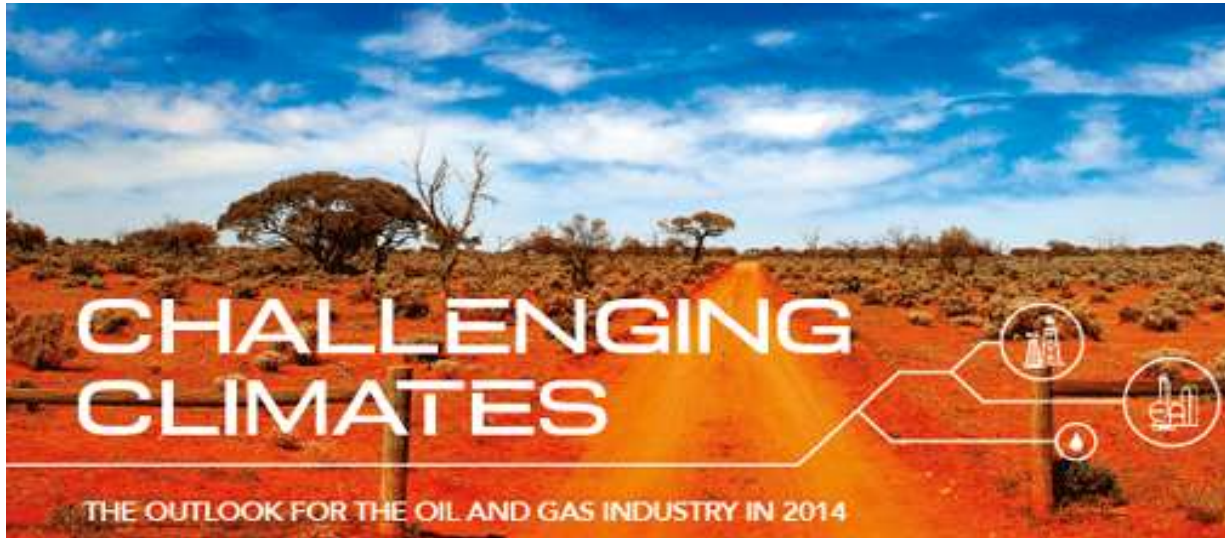
SLOBODNA DALMACIJA

Norvežani objavili rezultate istraživanja: Hrvatska bi mogla postati novi naftni i plinski raj

[VRDOLJAK: HRVATSKA MALA NORVEŠKA](#)

OSLO – Područje Severnog mora postaje sve manje privlačno za investiranje u istraživanje nafte i gasa, pokazuje najnoviji izveštaj norveške analitičke firme DNV GL. Prema tom izveštaju (*Challenging Climates: The outlook for the oil and gas industry in 2014*) V. Britanija i Norveška su pale sa četvrte pozicije u 2012. na sedmo, odnosno deveto mesto u 2014., ustupajući ta mesta

Kina, Malezija i Kanada. Prva tri mesta na listi najatraktivnijih investicionih destinacija za naftno-gasnu privredu zadržavaju SAD, Brazil i Australija. Izveštaj je zasnovan na anketiranju preko 430 naftnih i gasnih profesionalaca i detaljnim razgovorima sa više od 20 čelnih menadžera u sektoru. Ključni nalazi za Evropu su da je tu poverenje u izgled Oil&Gas sektora u 2014. najmanje u poređenju sa Severnom Amerikom i Azijsko-pacifičkim regionom. Eksperti DNV-a navode da su visoki troškovi osnovni razlog i ukazuju na signale smanjenja mega projekata, dok

Norway offers new oil licences in North Sea
Posted on 21 January 2014 by Vicky Ellis

se manji i dalje sprovode. Drugi „veliki problem“ tog sektora evropske privrede u 2014. biće nedostatak kvalifikovanog kadra, što je i u 2013. 49% anketiranih navelo kao glavnu prepreku rastu te industrije. Blizu trećine učesnika ispitivanja iz Evrope navodi da njihove kompanije nameravaju da potraže partnere sa potrebnim ekspertima i kvalifikovanom radnom snagom potrebnom za projekte istraživanja i proizvodnje.

OSLO – Shell, Centrica, ConocoPhillips i DONG su među 48 kompanija koje su dobile od ministarstva nafte u Oslu ukupno 65 licenci za proizvodnju nafte i gasa u Severnom, Norveškom i Barentovom moru, mahom revitalizacijom

istrošenih polja, javlja u utorak portal energylive.news. Ministar nafte te zemlje Tord Lien rekao je da se radi o novom rekordu, kako u broju izdatih proizvodnih licenci, tako i broju kompanija koje su ih dobile.

OSLO – Austrijski OMV planira kupovinu novih uloga u naftnim i gasnim poljima u Severnom Moru, rekao je u četvrtak kompanijin generalni direktor za Norvešku Bernhard Krainer. On je rekao da je mnogo prodavaca trenutno na tom području, ali je napomenuo da će naredne OMV-ove kupovine biti manje od prošlogodišnje akvizicije naftnih i gasnih polja od norveškog Statoila u vrednosti 2,65 milijardi dolara. **Bloomberg** prenosi da bi prodaje offshore polja u

Norveškoj ove godine mogle premašiti vrednost od rekordnih 19 milijardi kruna (3,1 mlrd.\$) iz 2012. i dodaje da su prodavci osim Statoila, kompanije Talisman Energy i Marathon Oil koje su saopštile da napuštaju Norvešku, dok nemački RWE želi da proda svoju naftno-gasnu podfirmu Dea. Financial Times je ranije javio da Shell takođe prodaje svoje upstream poslove na Severnom moru.

LONDON - Royal Dutch Shell je saopštio u ponedjeljak da prodaje svoj udeo u australijskom projektu Wheatstone LNG kuvajtskoj kompaniji KUFPEC za 1,135 milijardi dolara u gotovom. Kuwait Foreign Petroleum Exploration (KUFPEC) će za te pare dobiti Shell-ovih 8% u zajedničkom ulaganju Wheatstone-lago i udeo od 6,4% u Wheatstone LNG, kapaciteta 8,9 miliona tona godišnje. Novi CEO Shella Ben van Beurden rekao je da je ova "teška odluka" deo strategije izmene globalnog portfolija kompanije radi povećanja efikasnosti njenog kapitala. Mediji su prošle nedelje preneli da Shell planira prodaju poslova ukupne vrednosti 15 milijardi dolara ([vidi NEDELJA 17/JAN](#)), a kompanija je prošlog petka saopštila da očekuje "osetno manju zaradu" u poslednem kvartalu 2013. i slabije rezultate u toj godini u celini. **RTT**

BRISSEL – Tankeri u vlasništvu EU država imaju pravo da ponovo transportuju iransku sirovu naftu i derivate nekim ne EU državama, pošto je Briselu ponedjeljak suspendovao neke od ključnih sankcija nametnutih Teheranu 2012. godine. Savet EU je u press saopštenju naveo da odluka stupa na snagu odmah, a važi za period od narednih šest meseci. Ministri EU su takođe suspendovali na šest meseci zabranu uvoza, kupovine i transporta iranskih petrohemijskih proizvoda i osiguravanje pomenutih poslova. Dozvola se međutim ne odnosi na tankere koje su čarterovali iranski državni transporter, prenosi **Platts**.

KOPENHAGEN – Ni jedna od naftnih kompanija koje su imale licence za istraživačka bušenja u morima oko Grenlanda nije za sada zatražila njihovo produženje za 2014., iako rok za to ističe 1. februara, saopšteno je iz NVO Greenpeace. Danske novine **Politiken** prenose da će ovo biti treća godina za redom kako nema interesa za poslove istraživanja nafte u tom delu Arktika. Mada nafta i gas nikada tu nisu otkriveni, depoziti oko Grenlanda smatraju se ogromnim, posebno na severoistoku i zapadu, ali je bušenje izuzetno složeno i skupo zbog ledenih bregova i neprijateljskog okruženja.

ENKORIDŽ (Aljaska) – Namera Shell-a da na leto obnovi istraživačke poslove na Aljaski mogla bi biti osujećena ocenom američkog suda u sredu da je ministarstvo unutrašnjih poslova SAD greškom dalo licencu anglo-holandskom gigantu ne procenjujući u celini ekološke rizike bušenja

u tom delu SAD. **Reuters** javlja da je ova presuda devetog okružnog suda SAD pobeda napora starosedelaca Aljaske, koji su pokrenuli spor protiv američke vlade i energetskih kompanija. Predmet je sada vraćen okružnom sudu u Enkoridžu na razmatranje. Shell je nosilac najveće licence za eksploataciju u području mora Čukči, za šta je 2008. platio dve milijarde dolara i planirao je da između jula i novembra ove godine obnovi bušenja.

MOSKVA – Vrhovni sud Rusije naredio je u četvrtak da se odmah pusti na slobodu poslovni parter bivšeg ruskog naftnog tajkuna Mihaila Hodorkovskog (levo na slici), Platon Lebedev (na slici desno) – čija je kazna zatvora isticala u maju ove godine. Sud je ujedno zadržao presudu Hodorovskom da mora državi da vrati 17,5 milijardi rubalja (500 miliona

dolara) na ime neisplaćenih poreskih dugovanja dok je rukovodio naftnom kompanijom Jukos. Hodorkovskog je prošlog meseca oslobodio dalje izdržavanja kazne zatvora ruski predsednik Putin, a ovaj je odmah otputovao u inostranstvo i saopštio da se ne može vratiti dok nad njim visi teret poreskog duga, koji odbija da prizna. Lebedev je uhapšen 2003. godine i u dve parnice osuđen zbog pronevere i pranja novca. **AFP**

PRIRODNI GAS

MOSKVA – Gasprom i kineska kompanija China National Petroleum Corporation (CNPC) predložili su da se potpisivanje ugovora o snabdevanju Kine prirodnim gasom potpiše u maju, prilikom posete ruskog predsednika Vladimira Putina toj zemlji (foto: Tokom posete kineskog predsednika Hjuja Đintaoa sedištu Gasproma u Moskvi, juna 2011.). U saopštenju objavljenom u sredu Gasprom navodi da je to dogovoreno 22. januara, na radnom sastanku čelnika dveju kompanija Alekseja Milera i Zjua Đipinga u Pekingu. Tom prilikom je konstantovano da pregovori idu prema planu „pa će ugovor biti efektivan do kraja 2014. godine“. Gasprom je u septembru potpisao bazni ugovor o snabdevanju gasa sa kineskom kompanijom, ali od tada nije rešen ključni problem cene gasa, odnosno formule na osnovu koje bi se ona obračunavala.

www.gazprom.com

MOSKVA – Gasprom je u četvrtak uvećao prognoze poslovnih rezultata u 2013. godini, ali je i upozorio da bi izvoz gasa u Evropu mogao blago da opadne u 2014. Prema revidiranoj prognozi, kompanija očekuje EBIDTA profit za proteklu godinu između 58 i 59 milijardi dolara, umesto ranije planiranih 55 mlrd. \$, zahvaljujući porastu prometa u 3 kvartalu (3Q13) od 23%. Doduše, neto profit u 3Q13 je umanjen 10% na godišnjem nivou, ali zbog izuzetne zarade ostvarene u 3Q12. Sergej Budžuljak, zamjenik šefa sektora za izvoz u Z. Evropu, rekao je novinarima da kompanija planira ovogodišnji izvoz u Evropu na 150-155 mlrd. m³ gasa. **Reuters**

BRISSEL - Evropska komisija izdala je u sredu preporuke za mere zaštite životne sredine prilikom proizvodnje gasa iz škriljaca metodom hidrauličnog drobljenja. S obzirom da jedan broj evropskih zemalja želi da počne sa takvom proizvodnjom gasa, Komisija je usvojila preporuke u vidu "minimalnih standarda za ublažavanje ekoloških i zdravstvenih briga", izjavio je evropski komesar za životnu sredinu,

Janez Potočnik. Među preporukama EK su pažljiva procena uticaja projekata po životnu sredinu, zatim informisanje javnosti o hemikalijama koje su korišćene u tom procesu, obezbeđivanje najboljih praksi, kao i uredno praćenje kvaliteta vode, zemljišta i vazduha. Tehnologija "fraking" podrazumeva ubrizgavanje vode, peska i hemikalija pod visokim pritiskom kako bi se otvorio škriljac i oslobodio gas, što nosi rizik zagađenja voda i zemljišta. **EurActiv**

DAVOS – Evropa će ostati bez velikog dela svoje energetske intenzivne privrede, poput cementara i čeličana, ako ne uveća eksploataciju gasa iz škriljaca i ne skreće subvencije obnovljivim izvorima energije, rekao je glavni ekonomista Međunarodne agencije za energiju (IEA). Fatih Birol rekao je za **Reuters** na marginama Svetskog ekonomskog foruma u Davosu da rešenje mora da obuhvati s jedne strane, reprogramiranje dugoročnih gasnih ugovora EU zemlja – od kojih dve trećine ističe u narednoj dekadi – a, s druge, uvećanje proizvodnje škriljnog gasa. EU takođe treba da razmotri rezanje iznosa od 60 milijardi dolara kojegodišnje izdvaja za podsticanje proizvodnje električne energije iz OIE, rekao je Birol.

СВЕТ ОКО НАС ПОКРЕЋЕ ЕНЕРГИЈА,
НАЈБОЉА ЈЕ ОНА КОЈА ГА ЧУВА.

JIT "SRBIJAGAS", Home Gas
Maksimalan kapacitet 12, Home Gas, Srbija, 21000
TEL +381 21 481 1569 / +381 21 481 2701 / GASC +381 21 481 1305
www.srbijagas.com

MOSKVA – Ruski LUKoil je najavio da će obnoviti posao prodaje kaptažnog gasa koji ta kompanija proizvodi prilikom proizvodnje nafte na svojim poljima, objavio je u sredu moskovski poslovnik **Vedomosti**. Prema novinama, ugovor bi trebalo da bude potpisan u martu ove godine. **RIA Novosti** tumači ovo kao signal da LUKoil nema nameru da direktno konkuriše Gaspromu kao proizvođač prirodnog gasa u Rusiji, uprkos jačanju udela ruske nezavisne gasne kompanije Novatek i naftnog giganta Rosnjefta u tom sektoru. LUKoil će utrostručiti svoju proizvodnju gasa u 2020. na 23 milijarde kubnih metara i zauzeti četvrto mesto u toj oblasti u Rusiji, pišu Vedomosti.

AŠGABAT - Pet miliona građana Turkmenistana još od 1993. dobijaju bespatan gas, ne dobijaju račune za struju, a sadašnji predsednik Gurbandžuli Berdimuhamedov (foto dole) je tome

GORIVO NOVE GENERACIJE
Njima je potrebno gorivo, a Vama maksimalna snaga.

ecto PLUS ecto DIESEL **LUK LUKOIL**

dodao i besplatan benzin za građane. Dok je potrošnja gasa bila neograničena, potrošnja struje ograničavala se na 35 kilovata na sat po osobi, a benzina na 120 litara po vozaču. Besplatno korišćenje gasa Turkmenistan košta pet milijardi dolara, pa je lider te države odlučio da se, radi štednje, u svako domaćinstvo ugrade brojila. Odluka je doduše simbolična jer će svaki građanin dobijati 50 kubnih metara gasa besplatno, a preko toga će plaćati pola evra za 1.000 m². Radi poređenja, ruski Gasprom plaća Turkmenistanu istih 1.000 kubika gasa 186 evra. **Jutarnji list**

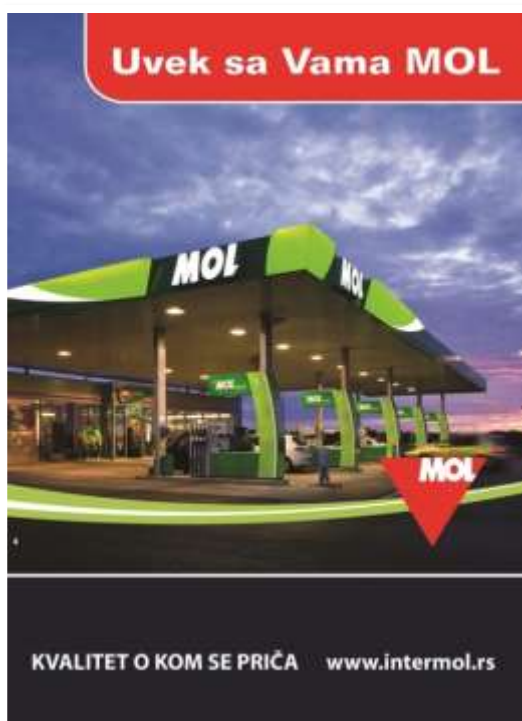
SOFIJA – OMV, francuski Total i španski Repsol kompletirali su kampanju 3D seizmičkog ispitivanjem offshore istraživačkog bloka 1-21 Han-Asparuh u bugarskim vodama Crnog mora,

saopšteno je u utorak iz austrijske kompanije. Snimanje je trajalo 210 dana i obuhvatilo prostor od 7.740 km², pa je to bio do sada najveći 3d poduhvat na prostoru Crnog mora, dodaje se u informaciji objavljenoj na www.omv.com. Posao je zaokružen dodatnim 2D seizmičkim istraživanjem prostora od 3.000 km u oktobru. OMV navodi da će im

podaci omogućiti da odrede lokacije za dva bušenja koja planiraju u 2015. i 2016. godini. Blok 1-21 u dubokom podmorju zapadnog dela Crnog mora pokriva područje od 14.200 km² na dubinama do 2.200 metara. Totalov udeo u projektu je 40%, a po 30% dele OMV i Repsol.

PRAG - Češki proizvođač električne energije ČEZ je zadržao svojih sedam odsto udela u MOL-u pošto je u četvrtak istekla opcija mađarskoj naftnoj kompaniji za kupovinu tog udela. Call opcija za 7,68 miliona deonica MOL-a uključuje izvršnu cenu od 20.000 forinti (89,81 dolara) po deonici, što je bilo daleko iznad tržišne cene Molove akcije koja od 13.955 forinti, pa mađarska kompanija nije realizovala kupovinu. Iz ČEZ je odgovoreno agenciji **Reuters** da "datum isteka opcije nije ni na koji način ograničavajući. ČEZ trenutno ramišlja o narednim potezima". Izvor sa tržišta blizak ČEZ-u kazao je da kompanija razmišlja da još tri godine zadrži udeo uz MOL-u koji je kupio 2008., kada se mađarska kompanija borila protiv pokušaja austrijskog OMV-a da ih preuzme. Česi su MOL-u u to vreme prodali call opciju koja je naknadno produžena do 23. januara 2014. MOL je plaćao ČEZ-u premiju za tu opciju. Dve kompanije su takođe bile dogovorile da zajednički grade gasne elektrane ali je taj plan napušten kada je gas izgubio na atraktivnosti zbog pada cena električne energije.

У СЛУЖБИ ВАШЕГ ПОСЛОВАЊА

Привредна комора Србије је независна, савремена и одговорна небуџетска институција, национална асоцијација свих српских привредника, која своју традицију, искуство, знање и стручност ставља у службу најбољег интереса својих чланица и српске привреде.

Нашим члановима смо подршка у свакодневном пословању уз услуге пословног информисања и саветовања, едукације и стручног усавршавања и заштите интереса пред државним органима и институцијама.

У НАЈБОЉЕМ ИНТЕРЕСУ СРПСКЕ ПРИВРЕДЕ
www.pks.rs

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ

ZAGREB - Jadranski naftovod (Janaf) objavio je 21. januara da je s Naftnom industrijom Srbije (NIS) i banjalučkom Optima Grupom sklopio ugovore o transportu nafte za ovu godinu. Janaf je s NIS-om sklopio ugovor o transportu 1.750.000 tona nafte za 2014. godinu. S Optima Grupom sklopljen je ugovor o transportu 1.150.000 tona nafte za potrebe Rafinerije nafte Brod u ovoj godini, navodi se u saopštenju objavljenom na **Zagrebačkoj berzi**

SPLIT - Čelnik grupacije „Spectrum“ Rune Eng (na slici desno) rekao je u utorak da je rano

precizirati količine i vrednosti „velikih potencijala“ nafte i gasa koje su pokazali rezultati petomesečnog 2D seizmičkog snimanja podmorja hrvatske strane Jadrana.

On je povodom svečanog objavljivanja rezultata istraživanja norveške kompanije u Splitu ukazao da će Jadran, zbog svoje male dubine biti zanimljiv globalnim naftnim i gasnim divovima. Ministar privrede Hrvatske Ivan Vrdoljak je rekao (na slici u sredini) da su „realne su šanse da Hrvatska postane energetska div regije, ako ne i Evrope“ i najavio za april raspisivanje međunarodnog tendera za

eksploataciju nalazišta, piše **Slobodna Dalmacija**. Prve koncesije biće dodeljene 2015. godine, rekao je Vrdoljak. **Jutarnji list** saznaje da su Exxon Mobil, Total i ENI od već otkupili dokumentaciju s 2D snimcima Spectruma, koji od prodaje podataka očekuje prihod od nekoliko desetina miliona dolara.

ZAGREB - Predsednica Hrvatske stranke prava (HSP) i poslanik u Evropskom parlamentu Ruža Tomašić (foto) nazvala je teškom demagogijom izjavu ministra Vrdoljaka vezanu za „pronalazak nafte i gasa“ u Jadranu. „Nafta u Jadranu postoji kao što postoji i u većem delu sveta, ali to ne znači da je njena eksploatacija tržišno isplativa. Bušenje na velikim dubinama i to u području u kome nema većih bazena nafte je jako skup proces i potencijalno vrlo štetan za okolinu, kazala je Tomašić. **Poslovni dnevnik**

